

Prawo o adwokaturze¹

z dnia 26 maja 1982 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2002r. nr 123, poz. 1058, ze zm.)

(uwzględniający zmiany opublikowane w Dz.U. z 2007 r., nr 99, poz. 664)

Dział I. Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Adwokatura powołana jest do udzielania pomocy prawnej, współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz w kształtowaniu i stosowaniu prawa.

2. Adwokatura zorganizowana jest na zasadach samorządu zawodowego.

3. Adwokat w wykonywaniu swoich obowiązków zawodowych podlega tylko ustawom.

4. Tytuł zawodowy „adwokat” podlega ochronie prawnej.

Art. 2. Adwokaturę stanowi ogół adwokatów i aplikantów adwokackich.

Art. 3.² 1. Zadaniem samorządu zawodowego adwokatury jest:

- 1) tworzenie warunków do wykonywania ustawowych zadań adwokatury,
- 2) reprezentowanie adwokatury i ochrona jej praw,
- 3) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o wykonywaniu zawodu adwokata,
- 4) doskonalenie zawodowe adwokatów i kształcenie aplikantów adwokackich,
- 5) ustalanie i krzewienie zasad etyki zawodowej oraz dbałość o ich przestrzeganie,
- 6) sprawowanie zarządu majątkiem samorządu adwokackiego i rozporządzanie nim.

2. Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór nad działalnością samorządu w zakresie i formach określonych ustawą.

Art. 4. 1. Zawód adwokata polega na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami.

1a.³ (*utracił moc*)

2. Pomoc prawna świadczona jest osobom fizycznym, podmiotom gospodarczym oraz jednostkom organizacyjnym.

¹ Tekst jednolity ogłoszony dnia 2.08.2002 r.

² Art. 3 oznaczenie ust. 1 i ust. 2 dodane ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

³ Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 19.04.2006 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 529) art. 4 ust. 1a jest niezgodny z art. 2 Konstytucji i traci moc z dniem 31.12.2006 r.

3. Przez jednostkę organizacyjną rozumie się organ państwowy lub samorządowy, osobę prawną, organizację społeczną lub polityczną oraz inny podmiot nieposiadający osobowości prawnej.

Art. 4a.⁴ 1. Adwokat wykonuje zawód w kancelarii adwokackiej, w zespole adwokackim oraz w spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej lub komandytowej, przy czym wspólnikami w spółkach cywilnej, jawnej i partnerskiej oraz komplementariuszami w spółce komandytowej mogą być wyłącznie adwokaci lub adwokaci i radcowie prawni, a także prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 126, poz. 1069), a wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej.

2.⁵ (*uchylony*)

Art. 4b.⁶ 1. Adwokat nie może wykonywać zawodu:

- 1) jeżeli pozostaje w stosunku pracy,
- 2) jeżeli jego małżonek pełni funkcje sędziowskie, prokuratorskie lub w okręgu izby adwokackiej - w organach dochodzeniowo-śledczych,
- 3) jeżeli został uznany za trwale niezdolnego do wykonywania zawodu,
- 4) jeżeli został ubezwłasnowolniony,
- 5) w razie orzeczenia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych albo tymczasowego zawieszenia w wykonywaniu czynności zawodowych.

2. Adwokat nie może wykonywać zawodu w okręgu tej izby, w której spokrewniona z nim osoba do drugiego stopnia lub spowinowacona z nim w pierwszym stopniu pełni funkcje wymienione w ust. 1 pkt 2.

3. Zakaz przewidziany w ust. 1 pkt 1 nie dotyczy pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych.

Art. 4c. 1. O trwałej niezdolności do wykonywania zawodu orzeka okręgowa rada adwokacka.

2. Uchwała zapada po wysłuchaniu adwokata i jego pełnomocnika ustanowionego spośród adwokatów oraz po zaznajomieniu się z opiniami lub orzeczeniami lekarskimi. Okręgowa rada adwokacka wyznacza pełnomocnika z urzędu, jeżeli adwokat go nie ustanowi.

3. W razie wszczęcia postępowania o stwierdzenie trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, okręgowa rada adwokacka może zawiesić adwokata tymczasowo w wykonywaniu czynności zawodowych. To samo uprawnienie przysługuje okręgowej radzie adwokackiej

⁴ Art. 4a. ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 5.07.2002 r. (Dz.U. Nr 126, poz. 1069), która wchodzi w życie 10.02.2003 r.

⁵ Art. 4a ust. 2 uchylony ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁶ Art. 4b ust. 1 pkt 2 i ust. 2 utraciły moc na podstawie obw. Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6.09.1999 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 853), w zakresie w jakim odnoszą się do małżonka, krewnego i powinowatego adwokata, pełniących funkcje sędziowskie lub prokuratorskie.

wtedy, gdy przeciwko adwokatowi zostało wszczęte postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

Art. 4d. 1. Adwokat zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych nie może występować przed sądami lub organami państwowymi i samorządowymi. W okresie zawieszenia adwokat może wykonywać inne czynności, na które uzyskał zezwolenie dziekana.

2. Czynne i bierne prawo wyborcze do organów samorządu adwokackiego nie przysługuje adwokatowi zawieszonemu w wykonywaniu czynności zawodowych.

Art. 5. Adwokat przed rozpoczęciem wykonywania czynności zawodowych składa wobec dziekana ślubowanie treści następującej: „Ślubuję uroczyście w swej pracy adwokata przyczyniać się ze wszystkich sił do ochrony praw i wolności obywatelskich oraz umacniania porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązki swe wypełniać gorliwie, sumiennie i zgodnie z przepisami prawa, zachować tajemnicę zawodową, a w postępowaniu swoim kierować się zasadami godności, uczciwości, słuszności i sprawiedliwości społecznej.”

Art. 6. 1. Adwokat obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej.

2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie.

3. Adwokata nie można zwolnić od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.

4.⁷ Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505 oraz z 2004 r. Nr 62, poz. 577) - w zakresie określonym tymi przepisami.

Art. 7. 1. Adwokat podczas i w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych korzysta z ochrony prawnej podobnie jak sędzia i prokurator.

2. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określi strój urzędowy adwokatów biorących udział w rozprawach sądowych, uwzględniając uroczysty charakter stroju, odpowiedni do powagi sądu i utrwalonej tradycji.

Art. 8. 1. Adwokat przy wykonywaniu zawodu adwokackiego korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przez zadania adwokatury i przepisy prawa.

2. Nadużycie tej wolności, stanowiące ściganą z oskarżenia prywatnego zniewagę lub zniesławienie strony, jej pełnomocnika lub obrońcy, kuratora, świadka, biegłego lub tłumacza, podlega ściganiu tylko w drodze dyscyplinarnej.

Art. 8a. 1. Adwokat podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 4 ust. 1.

2. Obowiązek określony w ust. 1 nie dotyczy adwokatów niewykonyjących zawodu.

3.⁸ Okręgowa rada adwokacka właściwa ze względu na miejsce zamieszkania adwokata jest obowiązana do przeprowadzania kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1. Spełnienie tego obowiązku ustala się na podstawie okazanej przez adwokata polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, potwierdzającego

⁷ Art. 6 ust. 4 dodany ustawą z dnia 5.03.2004 r. (Dz.U. Nr 62, poz. 577), która wchodzi w życie 15.05.2004 r.

⁸ Art. 8a ust. 3 dodany ustawą z dnia 30.07.2004 r. (Dz.U. Nr 202, poz. 2067), która wchodzi w życie 1.10.2004 r.

zawarcie umowy tego ubezpieczenia, wystawionego przez zakład ubezpieczeń.

4.⁹ Minister Sprawiedliwości nadzoruje wykonywanie przez okręgowe rady adwokackie zadań określonych w ust. 3. Dziekani okręgowych rad adwokackich obowiązani są do składania Ministrowi Sprawiedliwości raz w roku, w terminie do dnia 15 marca, sprawozdań z kontroli przeprowadzonych w poprzednim roku kalendarzowym.

Art. 8b.¹⁰ Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 8a, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 9. 1. Organami adwokatury są: Krajowy Zjazd Adwokatury, Naczelna Rada Adwokacka, Wyższy Sąd Dyscyplinarny oraz Wyższa Komisja Rewizyjna.

2. Członkami organów adwokatury mogą być tylko adwokaci.

Art. 10. Naczelna Rada Adwokacka, izby adwokackie i zespoły adwokackie mają osobowość prawną.

Art. 11. 1. Wybory do organów adwokatury oraz organów izb adwokackich i zespołów adwokackich odbywają się w głosowaniu tajnym przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

2. Kadencja organów adwokatury, organów izb adwokackich i zespołów adwokackich trwa trzy lata, jednakże są one obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

3. W Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej i w prezydiach okręgowych rad adwokackich nie można sprawować tej samej funkcji dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje. Ograniczenie to odnosi się także do kierowników zespołów adwokackich, z tym jednak że w szczególnie uzasadnionych wypadkach zebranie zespołu może wybrać kierownika zespołu na następną kadencję.

4. Poszczególni członkowie organów, o których mowa w ust. 1, mogą być odwołani przed upływem kadencji przez organ, który ich wybrał.

5. Nie można łączyć mandatów ustawowych organów samorządu adwokackiego. Ograniczenie to nie dotyczy kierownika zespołu adwokackiego.

Art. 12. 1. Uchwały organów adwokatury, organów izb adwokackich i organów zespołów adwokackich, dotyczące bezpośrednio poszczególnych osób, powinny zawierać uzasadnienia faktyczne i prawne.

2. Termin do wniesienia środków odwoławczych przewidzianych w ustawie wynosi czternaście dni od dnia doręczenia orzeczenia lub uchwały.

Art. 13. Naczelna Rada Adwokacka składa Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej coroczne sprawozdanie z działalności adwokatury oraz przedstawia informacje problemowe.

Art. 13a.¹¹ Organy adwokatury oraz organy izb adwokackich przesyłają Ministrowi

⁹ Art. 8a ust. 4 dodany ustawą z dnia 30.07.2004 r. (Dz.U. Nr 202, poz. 2067), która wchodzi w życie 1.10.2004 r.

¹⁰ Art. 8b w brzmieniu ustawy z dnia 22.05.2003 r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1152), która wchodzi w życie 1.01.2004 r.

¹¹ Art. 13a dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

Sprawiedliwości odpis każdej uchwały w terminie 21 dni od daty jej podjęcia.

Art. 14. 1.¹² Minister Sprawiedliwości zwraca się do Sądu Najwyższego o uchylenie sprzecznych z prawem uchwał organów adwokatury i organów izb adwokackich w terminie 3 miesięcy od dnia ich doręczenia. Jeżeli zaskarżona uchwała rażąco narusza prawo, termin ten wynosi 6 miesięcy.

2.¹³ Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy lub uchyla uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi adwokatury albo organowi izby adwokackiej, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia. Skargę spóźnioną Sąd Najwyższy pozostawia bez rozpoznania.

3. Naczelna Rada Adwokacka, na wniosek Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, uchyla sprzeczną z prawem uchwałę zgromadzenia izby, w terminie 6 miesięcy od daty jej doręczenia.

Art. 15. Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do Krajowego Zjazdu Adwokatury lub do Naczelnej Rady Adwokackiej o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do ich właściwości. Uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej powinna być podjęta w terminie jednego miesiąca.

Art. 16.¹⁴ 1. Opłaty za czynności adwokackie ustala umowa z klientem.

2.¹⁵ Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości, stanowiących podstawę do zasądzenia przez sądy kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich, mając na względzie, że ustalenie opłaty wyższej niż stawka minimalna, o której mowa w ust. 3, lecz nieprzekraczającej sześciokrotności tej stawki, może być uzasadnione rodzajem i zawilnością sprawy oraz niezbędnym nakładem pracy adwokata.

3.¹⁶ Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia, stawki minimalne za czynności adwokackie, o których mowa w ust. 1, mając na względzie rodzaj i zawilność sprawy oraz wymagany nakład pracy adwokata.

Dział II. Wykonywanie zawodu adwokata

Art. 17. Zespół adwokacki jest jednostką organizacyjną adwokatury.

Art. 18. 1. Członkiem zespołu adwokackiego może być tylko osoba wpisana na listę adwokatów.

2. O przyjęciu do zespołu decyduje zebranie zespołu adwokackiego.

¹² Art. 14 ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹³ Art. 14 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹⁴ Art. 16 ust. 2 i 3 z dniem 31.05.2003 r. traci moc na podstawie wyroku Tryb. Konst. z dnia 29.05.2002 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 717).

¹⁵ Art. 16 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 30.08.2002 r. (Dz.U. Nr 153, poz. 1271), która w tym zakresie wchodzi w życie 5.10.2002 r.

¹⁶ Art. 16 ust. 3 w brzmieniu ustawy z dnia 30.08.2002 r. (Dz.U. Nr 153, poz. 1271), która w tym zakresie wchodzi w życie 5.10.2002 r.

Art. 19. *(skreślony)*

Art. 20. *(skreślony)*

Art. 21.¹⁷ 1. *(skreślony)*

2. *(skreślony)*

3.¹⁸ Adwokat świadczy pomoc prawną z urzędu w okręgu sądu rejonowego, w którym wyznaczył swoją siedzibę zawodową. Przepis art. 71c stosuje się odpowiednio.

Art. 22. *(skreślony)*

Art. 23. Adwokat - członek zespołu ma prawo do:

- 1) udziału w pracach i w dochodzie zespołu, z wyjątkiem okresu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub macierzyństwem,
- 2) corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego.

Art. 24.¹⁹ 1. *Adwokaci - członkowie zespołów i ich rodziny mają na równi z pracownikami prawo do świadczeń z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby, macierzyństwa i ubezpieczenia rodzinnego oraz z tytułu powszechnego zaopatrzenia emerytalnego pracowników i ich rodzin, przy czym przy ustalaniu prawa do świadczeń i ich wysokości pracę w zespołach traktuje się jako zatrudnienie, a otrzymywane wynagrodzenie - jako wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia.*

2. *Zasilek chorobowy dla adwokatów - członków zespołów jest wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych począwszy od pierwszego dnia niezdolności do pracy.*

3. *Składki na ubezpieczenie społeczne opłacają zespoły adwokackie, spółki jawne, partnerskie lub komandytowe, o których mowa w art. 4a ust. 1. Adwokaci wykonujący zawód w kancelariach adwokackich lub w spółkach cywilnych opłacają składki osobiście.*

4. *Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa wysokość składek na ubezpieczenie społeczne oraz zasady ustalania podstawy wymiaru tych składek i tryb ich opłacania.*

5. *Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, w drodze rozporządzenia, określa:*

1) *(skreślony)*

2) *zasady i tryb zaliczania okresów wykonywania zawodu adwokackiego w kancelariach indywidualnych przed dniem 1 stycznia 1966 r. - przy ustalaniu uprawnień emerytalnych.*²⁰

6. *(skreślony)*

¹⁷ Art. 21 ust. 1 i 2 skreślone ustawą z dnia 5.07.2002 r. (Dz.U. Nr 126, poz. 1069), która wchodzi w życie 10.02.2003 r.

¹⁸ Art. 21 ust. 3 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

¹⁹ Art. 24 utracił moc w zakresie uregulowanym przez ustawę z dnia 6.02.1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. Nr 28, poz. 153), która weszła w życie z dniem 1.01.1999 r., zgodnie z art. 170 pkt 8 tej ustawy.

²⁰ Zob. rozp. Min. Pracy, Płacy i Spraw Socj. z dnia 17.05.1983 r. (Dz.U. Nr 28, poz. 138).

Art. 25. 1. Umowę z klientem zawiera kierownik zespołu adwokackiego w imieniu zespołu; pełnomocnictwa klient udziela adwokatowi.

2. Kierownik zespołu uwzględnia życzenia klienta co do wyboru adwokata, chyba że uzasadnione względy uniemożliwiają temu adwokatowi udzielenie pomocy prawnej.

3. W wypadku gdy adwokat prowadzący sprawę nie może wziąć osobiście udziału w rozprawie lub wykonać osobiście poszczególnych czynności w sprawie, może on udzielić substytucji.

Art. 26. Kierownik zespołu wyznacza z urzędu zastępcę dla adwokata niemającego możliwości prowadzenia sprawy czasowo lub trwale albo skreślonego z listy adwokatów. Decyzja kierownika zespołu stanowi upoważnienie dla adwokata do prowadzenia sprawy i powinna mieć formę pisemną.

Art. 27. 1. Adwokat może wypowiedzieć pełnomocnictwo po uzyskaniu zgody kierownika zespołu.

2. Adwokat, wypowiadając pełnomocnictwo, zawiadamia o tym zainteresowane organy; jest także obowiązany jeszcze przez dwa tygodnie pełnić swe obowiązki, jeżeli nie nastąpiło wcześniejsze objęcie sprawy przez innego adwokata lub zwolnienie ze strony klienta.

Art. 28. 1. Adwokat może odmówić udzielenia pomocy prawnej tylko z ważnych powodów, o których informuje zainteresowanego. Wątpliwości co do udzielenia lub odmowy udzielenia pomocy prawnej rozstrzyga okręgowa rada adwokacka, a w wypadkach niecierpiących zwłoki - dziekan.

2. W sprawach, w których pomoc prawna ma z mocy przepisów prawa nastąpić z urzędu, zwolnić adwokata od udzielenia tej pomocy może tylko organ, który go wyznaczył.

Art. 29. 1. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa.

2.²¹ Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ponoszenia kosztów, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem sposobu ustalania tych kosztów, wydatków stanowiących podstawę ich ustalania oraz maksymalnej wysokości opłat za udzieloną pomoc.

Art. 30. Organami zespołu adwokackiego są:

- 1) zebranie zespołu,
- 2) kierownik zespołu,
- 3) komisja rewizyjna w zespołach liczących więcej niż 12 członków, a w zespołach mniejszych, jeżeli zostanie ona powołana uchwałą zebrania zespołu.

Art. 31. 1. Do zakresu działania zebrania zespołu należy w szczególności:

- 1) ocena pracy zawodowej członków zespołu i aplikantów adwokackich,
- 2) wybór kierownika, a w miarę potrzeby także jego zastępcy,

²¹ Art. 29 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 30.08.2002 r. (Dz.U. Nr 153, poz. 1271), która w tym zakresie wchodzi w życie 5.10.2002 r.

- 3) odwołanie kierownika lub jego zastępcy przed upływem kadencji,
- 4) kontrola działalności kierownika zespołu, a zwłaszcza badanie i zatwierdzanie jego sprawozdań,
- 5) wybór komisji rewizyjnej,
- 6) uchwalanie preliminarza dochodów i wydatków zespołu,
- 7) przyjmowanie nowych członków, wypowiedzanie członkostwa w zespole i wykluczanie z zespołu,
- 8) podejmowanie uchwały w sprawie zmiany lokalu zespołu,
- 9) podejmowanie uchwały w sprawie likwidacji zespołu.

2. W ciągu miesiąca od daty doręczenia uchwał zespołu przewidzianych w ust. 1 pkt 2 okręgowa rada adwokacka może zgłosić uzasadniony sprzeciw przeciwko wyborowi kierownika lub zastępcy kierownika i zarządzić ponowne wybory w terminie miesięcznym. Sprzeciw dotyczący tego samego adwokata może być zgłoszony tylko jeden raz.

Art. 32. 1. Do ważności uchwały zebrania zespołu wymagana jest obecność co najmniej dwóch trzecich ogólnej liczby członków zespołu, przy czym uchwały w sprawach wymienionych w art. 31 ust. 1 pkt 2, 3, 7 i 9 zapadają tylko większością co najmniej dwóch trzecich głosów członków zespołu obecnych na zebraniu.

2. Od uchwał zebrania zespołu służy odwołanie do okręgowej rady adwokackiej. Od uchwały okręgowej rady adwokackiej odwołanie nie przysługuje.

Art. 33. Okręgowa rada adwokacka uchyla lub zmienia uchwałę zebrania zespołu adwokackiego sprzeczną z prawem.

Art. 34. 1. Okręgowa rada adwokacka może odwołać kierownika zespołu lub jego zastępcę, jeżeli zaniedbują lub naruszają swe obowiązki.

2. W razie odwołania kierownika zespołu okręgowa rada adwokacka powierza czasowo wykonywanie czynności kierownika jednemu z członków zespołu, któremu nie wolno odmówić przyjęcia tych obowiązków.

3. W wypadku określonym w ust. 2 wybory kierownika zespołu odbywają się w terminie wyznaczonym przez okręgową radę adwokacką, nie później jednak niż w ciągu jednego miesiąca od uprawomocnienia się uchwały odwołującej kierownika. Odwołanie wyłącza osobę, której dotyczy, z ponownego wyboru.

Art. 35. Rozwiązanie zespołu następuje na podstawie uchwały zebrania zespołu lub uchwały okręgowej rady adwokackiej.

Art. 36.²² Okręgowa rada adwokacka dokonuje wizytacji:

- 1) zespołów adwokackich,

²² Art. 36 w brzmieniu ustawy z dnia 5.07.2002 r. (Dz.U. Nr 126, poz. 1069), która wchodzi w życie 10.02.2003 r.

- 2) kancelarii adwokackich,
- 3) spółek z wyłącznym udziałem adwokatów,
- 4) adwokatów w spółkach z udziałem adwokatów, radców prawnych i prawników zagranicznych wpisanych na listę prawników zagranicznych,
- 5) prawników zagranicznych wpisanych na listę prawników zagranicznych, prowadzoną przez okręgową radę adwokacką.

Art. 37. Przepisy działu niniejszego stosuje się odpowiednio do adwokatów wykonujących zawód w kancelarii adwokackiej oraz w spółkach, o których mowa w art. 4a ust. 1.

Art. 37a. 1. Adwokat wykonujący zawód w kancelarii adwokackiej oraz w spółkach, o których mowa w art. 4a ust. 1, obowiązany jest zapewnić zastępstwo w przypadku urlopu lub innej przemijającej przeszkody tak, aby prowadzone przez niego sprawy nie doznały uszczerbku.

2. Dziekan wyznacza z urzędu zastępcę adwokata, o którym mowa w ust. 1, niemającego czasowo lub trwale możliwości wykonywania zawodu, jak również w wypadku skreślenia z listy adwokatów. Decyzja dziekana stanowi upoważnienie adwokata do prowadzenia spraw i powinna mieć formę pisemną.

Dział III. Izby adwokackie

Art. 38. Izbę adwokacką stanowią adwokaci i aplikanci adwokaccy, mający siedzibę zawodową na terenie izby, której zasięg terytorialny określa Naczelna Rada Adwokacka, biorąc pod uwagę w szczególności podział terytorialny administracji sądowej.

Art. 39. Organami izby adwokackiej są:

- 1) zgromadzenie izby składające się z adwokatów wykonujących zawód oraz delegatów pozostałych adwokatów,
- 2) okręgowa rada adwokacka,
- 3) sąd dyscyplinarny,
- 4) komisja rewizyjna.

Art. 40.²³ Do zakresu działania zgromadzenia izby adwokackiej należy:

- 1) wybór delegatów na Krajowy Zjazd Adwokatury,
- 2) wybór dziekana, prezesa sądu dyscyplinarnego, przewodniczącego komisji rewizyjnej oraz członków i zastępców członków okręgowej rady adwokackiej, sądu

²³ Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 18.02.2004 r. (Dz.U. Nr 34, poz. 303) art. 40 ust. 4 jest niezgodny z art. 2 i art. 65 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP przez to, że wskutek nie wskazania ustawowych przesłanek dla ustalania maksymalnej liczby aplikantów adwokackich dopuszcza dowolność w ograniczaniu konstytucyjnych wolności wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy.

dyscyplinarnego i komisji rewizyjnej,

3) uchwalanie budżetu izby i ustalanie wysokości składek rocznych na potrzeby izby,

4) *(uchylony)*

5) rozpatrywanie i zatwierdzanie corocznych sprawozdań z działalności okręgowej rady adwokackiej,

6) zatwierdzanie - po wysłuchaniu wniosków komisji rewizyjnej - zamknięć rachunkowych i udzielanie okręgowej radzie adwokackiej absolutorium,

7) podejmowanie innych uchwał.

Art. 41. 1. Zwyczajne zgromadzenie izby - zwoływane przez okręgową radę adwokacką - odbywa się raz do roku.

2. Nadzwyczajne zgromadzenie zwołuje się na żądanie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, okręgowej rady adwokackiej, komisji rewizyjnej lub jednej trzeciej adwokatów członków izby. Zgromadzenie zwołuje się w ciągu sześciu tygodni od zgłoszenia żądania.

Art. 42. 1. Okręgowa rada adwokacka składa się z dziekana, pięciu do piętnastu członków i z dwóch do czterech zastępców członków.

2. Prezesowi sądu dyscyplinarnego i przewodniczącemu komisji rewizyjnej przysługuje prawo do uczestnictwa w posiedzeniach okręgowej rady adwokackiej.

Art. 43. 1. Okręgowa rada adwokacka wybiera ze swego grona jednego lub dwóch wicedziekanów, sekretarza, w razie potrzeby zastępcę sekretarza, skarbnika i rzecznika dyscyplinarnego, którzy łącznie z dziekanem stanowią prezydium rady. Ponadto okręgowa rada adwokacka wyznacza - spośród adwokatów - zastępców rzecznika dyscyplinarnego oraz powołuje przewodniczącego i członków zespołu wizytatorów.

2. Prezydium przygotowuje posiedzenia rady.

Art. 44. 1. Do zakresu działania okręgowej rady adwokackiej należą wszystkie sprawy adwokatury, których załatwienie ustawa nie zastrzega organom adwokatury oraz innym organom izb adwokackich, organom zespołów adwokackich lub organom państwowym.

2. Do zakresu działania okręgowej rady adwokackiej należy występowanie do organów rejestrowych lub ewidencyjnych z wnioskiem o wszczęcie postępowania o wykreślenie z rejestru lub ewidencji podmiotu prowadzącego działalność w zakresie pomocy prawnej niezgodnie z przepisami ustawy.

3. Okręgowa rada adwokacka może zawiesić w czynnościach zawodowych, do czasu uiszczenia należności, adwokata, który zalega - pomimo wezwania - z zapłatą składki dłużej niż 6 miesięcy.

Art. 45. 1. Do ważności uchwały okręgowej rady adwokackiej wymagana jest obecność co najmniej połowy członków, w tym dziekana lub wicedziekana.

2. Uchwała okręgowej rady adwokackiej zapada większością głosów; w razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

3. Uchwały w sprawach osobowych zapadają w głosowaniu tajnym. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, który ujawnia swój głos.

Art. 46.²⁴ 1. Od uchwały okręgowej rady adwokackiej, podjętej w pierwszej instancji w sprawach indywidualnych, służy zainteresowanemu odwołanie do Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej.

2. Od uchwały Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej służy zainteresowanemu odwołanie do Ministra Sprawiedliwości, zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.

Art. 47.²⁵ (*uchylony*)

Art. 48. 1. Dziekan reprezentuje okręgową radę adwokacką, kieruje jej pracami, przewodniczy na jej posiedzeniu oraz wykonuje czynności przewidziane w niniejszej ustawie.

2. Wicedziekan jest stałym zastępcą dziekana.

3. Dziekan może udzielić adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu ostrzeżenia za dopuszczenie się uchybienia mniejszej wagi. Decyzja dziekana podlega zaskarżeniu do okręgowej rady adwokackiej.

4. Inne decyzje dziekana podlegają zaskarżeniu w wypadkach przewidzianych w ustawie.

Art. 49. Okręgowa rada adwokacka prowadzi listę adwokatów i aplikantów adwokackich, której odpis przesyła corocznie Naczelnej Radzie Adwokackiej, właściwym prezesom sądów apelacyjnych, sądów *wojewódzkich*²⁶ i właściwym prokuratorom apelacyjnym i *wojewódzkim*²⁷, oraz zawiadamia o zmianach na tej liście.

Art. 50. Do zakresu działania sądu dyscyplinarnego należy wydawanie orzeczeń w sprawach dyscyplinarnych członków izby.

Art. 51. 1. Sąd dyscyplinarny składa się z prezesa, wiceprezesa, sześciu do dwudziestu trzech członków oraz trzech zastępców członków.

2. Sąd dyscyplinarny orzeka w kompletach składających się z trzech sędziów.

Art. 52. Do zakresu działania komisji rewizyjnej należy kontrola działalności finansowej i gospodarczej okręgowej rady adwokackiej oraz kontrola wykonywania uchwał zgromadzenia izby.

Art. 53. Komisja rewizyjna składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego, trzech do pięciu członków oraz dwóch zastępców członków.

Dział IV. Organy adwokatury

Rozdział 1. Krajowy Zjazd Adwokatury

Art. 54. 1. Krajowy Zjazd Adwokatury stanowią delegaci wybrani w proporcji do liczby członków izby, ustalonej przez Naczelną Radę Adwokacką, jednakże nie mniej niż sześciu delegatów z każdej izby.

2. W Krajowym Zjeździe uczestniczą, niebędący delegatami, członkowie Naczelnej Rady Adwokackiej oraz dziekani okręgowych izb adwokackich.

²⁴ Art. 46 w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

²⁵ Art. 47 uchylony ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

²⁶ Obecnie: sądów okręgowych; zob. ustawa z dnia 18.12.1998 r. (Dz.U. Nr 160, poz. 1064).

²⁷ Obecnie: prokuratorom okręgowym; zob. ustawa z dnia 18.12.1998 r. (Dz.U. Nr 162, poz. 1123).

Art. 55. 1. Krajowy Zjazd Adwokatury odbywa się co trzy lata. Zjazd zwołuje Naczelna Rada Adwokacka. Powinien się on odbyć w ciągu miesiąca od daty dokonania wyborów we wszystkich izbach adwokackich.

2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd może być zwołany na żądanie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, Wyższej Komisji Rewizyjnej, co najmniej jednej trzeciej członków Naczelnej Rady Adwokackiej albo co najmniej jednej trzeciej okręgowych rad adwokackich.

Art. 56. Do zakresu działania Krajowego Zjazdu Adwokatury należy w szczególności:

- 1) wybór prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej, prezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i przewodniczącego Wyższej Komisji Rewizyjnej,
- 2) wybór - niebędących dziekanami - adwokatów wchodzących w skład Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 3) wybór członków i zastępców członków Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i Wyższej Komisji Rewizyjnej,
- 4) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Naczelnej Rady Adwokackiej, Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i Wyższej Komisji Rewizyjnej oraz zatwierdzanie - po wysłuchaniu wniosków Wyższej Komisji Rewizyjnej - zamknięć rachunkowych i udzielanie Naczelnej Radzie Adwokackiej absolutorium,
- 5) wytyczanie kierunków działania samorządu adwokackiego, a także ustalanie liczby izb adwokackich,
- 6) uchwalanie regulaminów dotyczących:
 - a) trybu wyborów do organów adwokatury i organów izb adwokackich oraz działania tych organów,
 - b) *(skreślona)*
 - c) *(skreślona)*
 - d) trybu obrad Zjazdu,
- 7) określanie podstawowych zasad tworzenia funduszków i gospodarowania majątkiem adwokatury.

Rozdział 2. Naczelna Rada Adwokacka

Art. 57. 1. Naczelną Radę Adwokacką tworzą:

- 1) prezes Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 2) adwokaci wybrani przez Krajowy Zjazd Adwokatury w liczbie odpowiadającej liczbie dziekanów okręgowych rad adwokackich, nie więcej jednak niż ośmiu adwokatów z tej samej izby,

3) dziekani okręgowych rad adwokackich.

2. Siedzibą Naczelnej Rady Adwokackiej jest m.st. Warszawa.

Art. 58. ²⁸ Do zakresu działania Naczelnej Rady Adwokackiej należy:

- 1) reprezentowanie adwokatury,
 - 1a) uchylanie sprzecznych z prawem uchwał zgromadzenia izby,
- 2) nadzór nad działalnością Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 3) nadzór nad działalnością okręgowych rad adwokackich oraz nadzór nad kształceniem aplikantów przez te rady,
- 4) ustalanie zasięgu terytorialnego izb adwokackich oraz ich siedzib,
- 5) ustalanie liczby członków oraz ich zastępców, organów poszczególnych izb adwokackich, a także liczby stale urzędujących członków tych organów i zasad ich wynagradzania,
- 6) wydawanie opinii, o których mowa w art. 16 ust. 2 i 3,
- 7) *(skreślony)*
- 8) rozpoznawanie odwołań od uchwał okręgowych rad adwokackich,
- 9) udzielanie opinii o projektach aktów prawodawczych oraz przedstawianie wniosków i postulatów w zakresie tworzenia i stosowania prawa,
- 10) rozporządzanie i zarząd majątkiem Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 11) uchwalanie budżetu Naczelnej Rady Adwokackiej i określanie udziału poszczególnych izb adwokackich w pokrywaniu jej wydatków budżetowych,
- 11a) uchwalanie zasad zwalniania aplikantów od ponoszenia w całości lub w części opłaty rocznej, a także odraczania jej płatności lub rozkładania jej na raty,
- 12) uchwalanie regulaminów dotyczących:
 - a) zasad wyboru delegatów adwokatów, o których mowa w art. 39 pkt 1,

28 Art. 58 pkt 12 lit. k) i pkt 14 dodane ustawą z dnia 5.07.2002 r. (Dz.U. Nr 126, poz. 1069), która wchodzi w życie 10.02.2003 r. Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 18.02.2004 r. (Dz.U. Nr 34, poz. 303) art. 58 pkt 12 lit. j) jest niezgodny z art. 87 ust. 1 Konstytucji RP przez to, że dopuszcza - co do osób nie będących jeszcze członkami korporacji samorządowej adwokatów - możliwość ograniczania tych osób w korzystaniu z konstytucyjnej wolności wyboru zawodu bez ustawowego określenia przesłanek i zakresu ograniczania; art. 58 zmieniony ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

- b) zasad odbywania aplikacji adwokackiej,
- c) zasad funkcjonowania rad adwokackich,
- d) zakresu działania oraz zasad wynagradzania wizytatorów,
- e) *(skreślona)*
- f) wzorów pieczęci organów adwokatury,
- g) zasad tworzenia, organizowania, funkcjonowania i rozwiązywania zespołów adwokackich,
- h) zasad wykonywania zawodu indywidualnie lub w spółkach, o których mowa w art. 4a ust. 1,
- i) działania rzeczników dyscyplinarnych,
- j) *(uchylony)*
- k) zasad współdziałania adwokata z prawnikiem zagranicznym reprezentującym klienta w postępowaniu, w którym zgodnie z obowiązującymi przepisami wymagane jest, aby strona była reprezentowana przez adwokata lub radcę prawnego,

13) zawieszanie w sprawowaniu funkcji ze względu na naruszenie podstawowych obowiązków poszczególnych członków organów izb adwokackich i organów zespołów adwokackich, z wyjątkiem członków sądów dyscyplinarnych, oraz zwracanie się do właściwych organów o ich odwołanie,

14) wykonywanie zadań określonych w ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 59. 1. Naczelna Rada Adwokacka wybiera ze swego grona dwóch wiceprezesów, sekretarza, skarbnika, rzecznika dyscyplinarnego, zastępcę sekretarza oraz dwóch członków, którzy łącznie z prezesem stanowią Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej. Prezydium jest organem wykonawczym Naczelnej Rady Adwokackiej.

2. Naczelna Rada Adwokacka wyznacza - spośród adwokatów - zastępców rzecznika dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej.

3. Prezydium sprawuje czynności należące do zakresu działania Naczelnej Rady Adwokackiej, z wyjątkiem wymienionych w art. 58 pkt 1a, 2, 11 i 12.

Art. 60. Naczelna Rada Adwokacka uchyla uchwały okręgowych rad adwokackich sprzeczne z prawem.

Art. 61. Naczelna Rada Adwokacka może zwrócić się do okręgowej rady adwokackiej o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu jej działalności. Uchwała powinna być podjęta nie później niż w ciągu jednego miesiąca.

Art. 62. 1. Naczelna Rada Adwokacka powołuje spośród adwokatów Centralny Zespół Wizytatorów oraz przewodniczącego Zespołu i jego zastępcę.

2. Wizytatorzy sprawują kontrolę nad wykonywaniem przez zespoły adwokackie i adwokatów przepisów niniejszej ustawy oraz innych przepisów dotyczących adwokatury.

Rozdział 3. Wyższy Sąd Dyscyplinarny

Art. 63. 1. Wyższy Sąd Dyscyplinarny składa się z dwudziestu trzech członków oraz trzech zastępców członków.

2. Członkowie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wybierają spośród siebie jednego lub dwóch wiceprezesów.

3. Wyższy Sąd Dyscyplinarny w składzie trzech sędziów rozpoznaje jako instancja odwoławcza sprawy rozpoznawane w pierwszej instancji przez sądy dyscyplinarne.

4. Prezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego uczestniczy w posiedzeniach Naczelnej Rady Adwokackiej oraz składa jej okresowe informacje o stanie spraw dyscyplinarnych.

Rozdział 4. Wyższa Komisja Rewizyjna

Art. 64. 1. Wyższa Komisja Rewizyjna wykonuje kontrolę finansowej i gospodarczej działalności Naczelnej Rady Adwokackiej oraz kontrolę wykonywania uchwał Krajowego Zjazdu Adwokatury.

2. Wyższa Komisja Rewizyjna składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i czterech członków oraz dwóch zastępców członków.

3. Przewodniczący Wyższej Komisji Rewizyjnej informuje Naczelną Radę Adwokacką i jej Prezydium o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach tych organów.

Dział V. Wpis na listę adwokatów

Art. 65.²⁹ Na listę adwokatów może być wpisany ten, kto:

- 1) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata,
- 2) korzysta w pełni z praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) odbył w Rzeczypospolitej Polskiej aplikację adwokacką i złożył egzamin adwokacki, z zastrzeżeniem art. 66 ust. 1a.

Art. 66. 1.³⁰ Wymogu odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego nie

²⁹ Art. 65 zmieniony ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

³⁰ Art. 66 ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.; pkt 3 dodany ustawą z dnia 8.07.2005 r. (Dz.U. Nr 169, poz. 1417, ze zm. z 2005 r. Nr 264, poz. 2205), która wchodzi w życie 15.03.2006 r. Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 19.04.2006 r. (Dz.U. Nr

stosuje się do:

- 1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych,
- 2) osób, które zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, radcowski lub notarialny,
- 3) osób, które co najmniej trzy lata zajmowały stanowisko radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

1a.³¹ Do złożenia egzaminu adwokackiego przed komisją, o której mowa w art. 75a ust. 1, bez obowiązku odbycia aplikacji adwokackiej, mogą przystąpić:

- 1) doktorzy nauk prawnych,
- 2) *(uchylony)*
- 3) *(uchylony)*
- 4) *(uchylony)*
- 5) osoby, które pracowały przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat, na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego.

1b.³² Pięcioletni okres zatrudnienia w ramach stosunku pracy, o którym mowa w ust. 1a pkt 2, ustala się jako sumę okresów pracy obliczonych z zachowaniem proporcjonalności ich wymiaru.

1c.³³ Osoby, o których mowa w ust. 1a, muszą spełniać wymagania przewidziane w art. 65 pkt 1-3.

2. *(skreślony)*

Art. 67. Osoby, które wykonywały zawód sędziego lub prokuratora, nie mogą w ciągu dwóch lat od zaprzestania wykonywania tego zawodu wykonywać zawodu adwokata w okręgu tej izby adwokackiej, w której zajmowały powyższe stanowisko. Zakaz ten nie dotyczy sędziów Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu, Sądu Najwyższego, sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz prokuratorów Prokuratury Krajowej.

Art. 68.³⁴ 1. Wpis osoby, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu adwokackiego, na listę adwokatów następuje na jej wniosek, na podstawie uchwały okręgowej rady adwokackiej, właściwej ze względu na miejsce odbycia aplikacji adwokackiej, a w przypadku

75, poz. 529) art. 66 ust. 1 pkt 2 w zakresie, w jakim stwarza możliwość dopuszczenia do wykonywania zawodu adwokata osób, które po złożeniu wskazanych w nim egzaminów nie wykazują się odpowiednią praktyką w zawodzie prawniczym, jest niezgodny z art. 17 ust. 1 Konstytucji. Wyrok ogłoszono 4.05.2006 r.

³¹ Art. 66 ust. 1a dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r., stosuje się od 1.01.2006 r. Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 19.04.2006 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 529) art. 66 ust. 1a pkt 2-4 jest niezgodny z art. 2 i art. 17 ust. 1 Konstytucji. Wyrok ogłoszono 4.05.2006 r.

³² Art. 66 ust. 1b dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

³³ Art. 66 ust. 1c dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

³⁴ Art. 68 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

osoby, o której mowa w art. 66 ust. 1a, ze względu na miejsce zamieszkania.

2. Wpis na listę adwokatów osoby, o której mowa w art. 66 ust. 1, następuje na jej wniosek, na podstawie uchwały okręgowej rady adwokackiej właściwej ze względu na miejsce złożenia wniosku o wpis.

3.³⁵ Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, osoba ubiegająca się o wpis obowiązana jest dołączyć informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem oraz - w przypadku osoby urodzonej przed dniem 1 sierpnia 1972 r. - oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. Nr 218, poz. 1592 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162) albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy.

4. Okręgowa rada adwokacka może odmówić wpisu na listę adwokatów tylko wtedy, gdy wpis narusza przepisy art. 65 pkt 1-3 lub art. 67. Okręgowej radzie adwokackiej przysługuje prawo wglądu do akt osobowych i dyscyplinarnych ubiegającego się o wpis.

5. Okręgowa rada adwokacka podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na listę adwokatów w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wpis.

6. Od uchwały, o której mowa w ust. 5, służy odwołanie do Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w terminie 14 dni od daty doręczenia uchwały.

6a.³⁶ Od uchwały Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej służy zainteresowanemu odwołanie do Ministra Sprawiedliwości, zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.

6b.³⁷ Od ostatecznej decyzji Ministra Sprawiedliwości zainteresowanemu oraz Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

7.³⁸ W wypadku niepodjęcia uchwały przez okręgową radę adwokacką w terminie 30 dni od złożenia wniosku o wpis, lub niepodjęcia uchwały przez Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w terminie 30 dni od doręczenia odwołania, zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego.

Art. 69. 1. Okręgowa rada adwokacka zawiadamia w terminie 30 dni Ministra Sprawiedliwości o każdej uchwale o wpisie na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich, jak i o odmowie wpisu.

2.³⁹ Wpis na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich uważa się za dokonany, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie sprzeciwi się wpisowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały wraz z aktami osobowymi wpisanego. Minister Sprawiedliwości wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.

3.⁴⁰ Decyzja Ministra Sprawiedliwości może być zaskarżona do sądu administracyjnego przez zainteresowanego lub organ samorządu adwokackiego w terminie 30 dni od daty

³⁵ Art. 68 ust. 3 w brzmieniu ustawy z dnia 18.10.2006 r. (Dz.U. Nr 218, poz. 1592, ze zm. z 2007 r. Nr 25, poz. 162), która wchodzi w życie 15.03.2007 r.

³⁶ Art. 68 ust. 6a dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

³⁷ Art. 68 ust. 6b dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

³⁸ Art. 68 ust. 7 w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

³⁹ Art. 69 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁴⁰ Art. 69 ust. 3 zmieniony ustawą z dnia 30.08.2002 r. (Dz.U. Nr 153, poz. 1271), która wchodzi w życie 1.01.2004 r.

doręczenia tej decyzji.

Art. 70.⁴¹ Po uzyskaniu wpisu na listę adwokatów adwokat wyznacza swoją siedzibę zawodową i zawiadamia o tym właściwą okręgową radę adwokacką nie później niż w terminie 30 dni przed dniem wyznaczenia siedziby zawodowej.

Art. 71.⁴² 1. Adwokat może przenieść swoją siedzibę zawodową w okręgu tej samej izby adwokackiej. Adwokat zawiadamia o tym okręgową radę adwokacką nie później niż w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności w nowej siedzibie. W zawiadomieniu adwokat podaje miejsce nowej siedziby oraz datę rozpoczęcia w niej działalności zawodowej.
2. Adwokat może przenieść się do innego zespołu adwokackiego w okręgu tej samej izby, za zgodą tego zespołu.

Art. 71a.⁴³ 1. Adwokat może przenieść siedzibę zawodową do okręgu innej izby, o ile nie narusza to przepisów art. 4b ust. 1 pkt 2 i ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Adwokat nie może przenieść siedziby zawodowej do okręgu innej izby, jeżeli wszczęto przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne.

3. Adwokat o przeniesieniu swojej siedziby zawodowej do okręgu innej izby zawiadamia okręgową radę adwokacką właściwą dla izby adwokackiej, w której obrał siedzibę, oraz okręgową radę adwokacką w okręgu izby adwokackiej, w której dotychczas był wpisany na listę adwokatów.

4. Zawiadomienia o przeniesieniu siedziby zawodowej do okręgu innej izby adwokat dokonuje w formie pisemnej, nie później niż w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności zawodowej w nowej siedzibie na terenie okręgu innej izby adwokackiej. W zawiadomieniu tym adwokat podaje miejsce nowej siedziby oraz datę rozpoczęcia w niej działalności zawodowej.

5. Okręgowa rada adwokacka właściwa dla izby, do której adwokat przenosi siedzibę zawodową, wpisuje adwokata na listę adwokatów w terminie 30 dni od dnia złożenia zawiadomienia o przeniesieniu siedziby zawodowej do okręgu innej izby oraz zawiadamia w terminie 14 dni od dnia dokonania wpisu okręgową radę adwokacką izby, w której okręgu adwokat poprzednio miał siedzibę zawodową, o dokonanym wpisie na listę adwokatów.

6. Okręgowa rada adwokacka po otrzymaniu zawiadomienia o wpisie na listę adwokatów, o którym mowa w ust. 5, skreśla adwokata z listy adwokatów oraz przekazuje jego akta osobowe i dyscyplinarne okręgowej radzie adwokackiej właściwej ze względu na wpis na listę adwokatów.

Art. 71b.⁴⁴ 1.⁴⁵ Adwokat może mieć jedną siedzibę zawodową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem art. 71c

2. Zmiana siedziby zawodowej przez adwokata, o której mowa w art. 71 ust. 1 lub w art. 71a ust. 1, nie może stanowić podstawy do wypowiedzenia przez adwokata stosunku pełnomocnictwa oraz zwolnienia adwokata ze świadczenia w danej sprawie pomocy prawnej z urzędu, chyba że zwolni adwokata od udzielania tej pomocy organ, który go wyznaczył.

⁴¹ Art. 70 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁴² Art. 71 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁴³ Art. 71a dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁴⁴ Art. 71b dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁴⁵ Art. 71b ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

3.⁴⁶ Siedzibę w państwie macierzystym prawnika z Unii Europejskiej, w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz osoby, o której mowa w art. 2a tej ustawy, nie uznaje się za siedzibę zawodową w rozumieniu ust. 1.

Art. 71c.⁴⁷ W wypadku gdy na terenie właściwości sądu rejonowego żaden z adwokatów nie wyznaczył swojej siedziby zawodowej, okręgowa rada adwokacka w terminie 30 dni od dnia wpłynięcia zawiadomienia o zmianie siedziby lub podjęcia uchwały o skreśleniu z listy adwokatów wyznacza w miejscowości będącej siedzibą danego sądu rejonowego dodatkową siedzibę zawodową adwokatowi z terenu danej izby na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Dział VI. Skreślenie z listy adwokatów

Art. 72. 1.⁴⁸ Okręgowa rada adwokacka skreśla adwokata z listy w wypadku:

- 1) śmierci,
- 2) wystąpienia z adwokatury,
- 3) przeniesienia siedziby zawodowej do innej izby adwokackiej,
- 4) objęcia stanowiska w organach wymiaru sprawiedliwości, organach ścigania lub rozpoczęcia wykonywania zawodu notariusza,
- 4a) podjęcia pracy w Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa,
- 5) powołania do wojskowej służby zawodowej,
- 6) *(skreślony)*
- 6a) *(utracił moc)*
- 7) utraty z mocy wyroku sądowego praw publicznych lub prawa wykonywania zawodu,
- 8) orzeczenia dyscyplinarnego o wydaleniu z adwokatury.

2. Okręgowa rada adwokacka może odmówić skreślenia z listy adwokatów z przyczyn wymienionych w ust. 1 pkt 2 lub 3, jeżeli przeciwko adwokatowi toczy się postępowanie dyscyplinarne.

Art. 73.⁴⁹ Adwokat skreślony z listy adwokatów z przyczyn wymienionych w art. 72 ust. 1

⁴⁶ Art. 71b ust. 3 dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

⁴⁷ Art. 71c dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁴⁸ Art. 72 ust. 1 pkt 4a dodany ustawą z dnia 8.07.2005 r. (Dz.U. Nr 169, poz. 1417, ze zm. z 2005 r. Nr 264, poz. 2205), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.; pkt 6a dodany ustawą z dnia 18.10.2006 r. (Dz.U. Nr 218, poz. 1592, ze zm. z 2007 r. Nr 25, poz. 162), która wchodzi w życie 15.03.2007 r. Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 11.05.2007 r. (Dz.U. Nr 85, poz. 571) z dniem 15.05.2007 r. traci moc pkt 6a jako niezgodny z art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 51 ust. 2 Konstytucji.

pkt 2 i 4-5 podlega na swój wniosek ponownemu wpisowi na listę, chyba że przestał odpowiadać warunkom przewidzianym w art. 65 pkt 1 i 2.

Art. 74. Okręgowa rada adwokacka może skreślić adwokata z listy adwokatów w związku z czynem popełnionym przed wpisem na listę, jeżeli czyn ten nie był znany okręgowej radzie adwokackiej w chwili wpisu, a stanowiłby przeszkodę do wpisu.

Dział VII. Aplikacja adwokacka

Art. 75.⁵⁰ 1. Nabór na aplikację adwokacką przeprowadza się w drodze egzaminu konkursowego na aplikację adwokacką, zwanego dalej „egzaminem konkursowym”.

2. Aplikantem adwokackim może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 65 pkt 1-3 i uzyskała pozytywną ocenę z egzaminu konkursowego.

3. Wpis na listę aplikantów adwokackich następuje po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego na podstawie uchwały okręgowej rady adwokackiej właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, o którym mowa w art. 75c ust. 2. Uzyskanie przez kandydata pozytywnej oceny z egzaminu konkursowego uprawnia go do złożenia wniosku o wpis na listę aplikantów adwokackich w ciągu 2 lat od dnia ogłoszenia wyników egzaminu konkursowego.

4. Nie można odmówić wpisu osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 2 i 3.

5. Do aplikantów adwokackich oraz do postępowania o wpis na listę aplikantów adwokackich przepisy art. 5-8 i art. 68 stosuje się odpowiednio.

Art. 75a.⁵¹ 1. Egzamin konkursowy przeprowadzają komisje egzaminacyjne do spraw aplikacji adwokackiej przy Ministrze Sprawiedliwości, powołane na obszarze właściwości jednej lub kilku okręgowych rad adwokackich, zwane dalej „komisjami”.

2. Minister Sprawiedliwości jest organem wyższego stopnia w stosunku do komisji.

3. Egzamin konkursowy polega na sprawdzeniu wiedzy kandydata na aplikanta adwokackiego, zwanego dalej „kandydatem”, z zakresu prawa: konstytucyjnego, karnego, postępowania karnego, karnego skarbowego, wykroczeń, cywilnego, postępowania cywilnego, gospodarczego, spółek prawa handlowego, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinnego i opiekuńczego, administracyjnego, postępowania administracyjnego, finansowego, europejskiego, ustroju sądów, samorządu adwokackiego i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej, a także warunków wykonywania zawodu adwokata i etyki tego zawodu.

4. Egzamin konkursowy przeprowadza się raz w roku, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do 30 września przed rozpoczęciem roku szkoleniowego, równocześnie w tym samym dniu w Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. W wypadku zaistnienia zdarzenia losowego uniemożliwiającego przeprowadzenie egzaminu konkursowego przez daną komisję w terminie, o którym mowa w ust. 4, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego przez tę komisję. Przepis art. 75b ust. 4-7 stosuje się odpowiednio.

⁴⁹ Art. 73 w brzmieniu ustawy z dnia 8.07.2005 r. (Dz.U. Nr 169, poz. 1417, ze zm. z 2005 r. Nr 264, poz. 2205), która wchodzi w życie 15.03.2006 r.

⁵⁰ Art. 75 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁵¹ Art. 75a w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r., ust 1, 2, 4 i 5 stosuje się od 1.01.2006 r.

Art. 75b.⁵² 1.⁵³ Minister Sprawiedliwości każdego roku powołuje zespół do przygotowania pytań na egzamin konkursowy dla kandydatów, zwany dalej „zespołem konkursowym”.

2.⁵⁴ W skład zespołu konkursowego wchodzi 5 osób, w tym 3 przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości oraz 2 przedstawiciele delegowanych przez Naczelną Radę Adwokacką.

3.⁵⁵ Przewodniczący zespołu konkursowego, wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości spośród jego przedstawicieli, kieruje pracami zespołu oraz określa tryb pracy zespołu.

4.⁵⁶ Zespół konkursowy przygotowuje jeden zestaw pytań w formie testu wyboru na egzamin konkursowy dla kandydatów.

5.⁵⁷ Każda okręgowa rada adwokacka może zgłaszać zespołowi konkursowemu, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje pytań.

6.⁵⁸ Zespół konkursowy sporządza zestaw pytań na potrzeby egzaminu konkursowego, mając na uwadze konieczność zapewnienia jednakowego poziomu sprawdzenia wiedzy kandydatów.

7.⁵⁹ Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób zgłaszania propozycji pytań, przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom pytań na egzamin konkursowy, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 75c.⁶⁰ 1. W terminie do dnia 30 czerwca każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.⁶¹), zwanym dalej „Biuletynem”, ogłoszenie o egzaminie konkursowym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminu konkursowego na aplikację adwokacką, zwanego dalej „zgłoszeniem”,
- 2) właściwość miejscową każdej z komisji i adres jej siedziby,
- 3) termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego,
- 4) wysokość opłaty konkursowej, o której mowa w art. 75d ust. 1.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, powinno zawierać:

⁵² Art. 75b w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r., stosuje się od 1.01.2006 r.

⁵³ Art. 75b ust. 1 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁵⁴ Art. 75b ust. 2 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁵⁵ Art. 75b ust. 3 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁵⁶ Art. 75b ust. 4 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁵⁷ Art. 75b ust. 5 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁵⁸ Art. 75b ust. 6 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁵⁹ Art. 75b ust. 7 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁶⁰ Art. 75c dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r., ust. 1 i ust. 3-9 stosuje się od 1.01.2006 r.

⁶¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110.

- 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu konkursowego,
- 2) kwestionariusz osobowy,
- 3) życiorys,
- 4) oryginał albo urzędowy odpis dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych w Polsce i uzyskania tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Polsce, albo zaświadczenie o zdaniu egzaminu magisterskiego,
- 5) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem,
- 6) 2 zdjęcia.

3. Zgłoszenie powinno być złożone przez kandydata najpóźniej 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego do komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w ust. 2, przewodniczący komisji wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w trybie przepisu art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego .

5. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania przewodniczący komisji zawiadamia kandydata listem poleconym za poświadczaniem odbioru.

6. W wypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w egzaminie konkursowym, przewodniczący komisji wzywa go w trybie określonym w ust. 4, do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni.

7. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 6, nie uiścił opłaty za udział w egzaminie konkursowym, przewodniczący komisji wydaje postanowienie o zwrocie zgłoszenia. Na postanowienie to przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości.

8. Jeżeli zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w ust. 3, przewodniczący komisji wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie konkursowym. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.

9. O terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu konkursowego przewodniczący komisji zawiadamia kandydata, który został zakwalifikowany do udziału w egzaminie konkursowym, listem poleconym za poświadczaniem odbioru, co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego.

Art. 75d.⁶² 1.⁶³ Kandydat uiszcza opłatę za udział w egzaminie konkursowym, która stanowi dochód budżetu państwa.

2.⁶⁴ Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty - nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. Nr 200, poz. 1679 , z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem” -

⁶² Art. 75d dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r., stosuje się od 1.01.2006 r.

⁶³ Art. 75d ust. 1 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁶⁴ Art. 75d ust. 2 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu konkursowego.

Art. 75e.⁶⁵ 1.⁶⁶ Minister Sprawiedliwości powołuje komisje spośród osób, których wiedza, doświadczenie i autorytet dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu konkursowego.

2.⁶⁷ Komisja składa się z siedmiu członków. W skład komisji wchodzi:

- 1) trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości; przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, sędzia albo sędzia w stanie spoczynku,
- 2) dwaj przedstawiciele delegowani przez Naczelną Radę Adwokacką,
- 3) jeden pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk i posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk prawnych,
- 4) jeden prokurator będący prokuratorem powołanym co najmniej na stanowisko prokuratora prokuratury okręgowej, również prokurator w stanie spoczynku.

3.⁶⁸ Osoby, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, nie mogą być adwokatami.

4.⁶⁹ Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji spośród swoich przedstawicieli.

5.⁷⁰ Kadencja komisji trwa 2 lata.

6.⁷¹ Nieoddelegowanie przedstawicieli do pracy w komisji przez obowiązane organy lub niestawiennictwo członka komisji nie wstrzymuje prac komisji.

7.⁷² Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

8.⁷³ Członkowi komisji niebędącemu pracownikiem administracji rządowej przysługuje wynagrodzenie za pracę związaną z udziałem w komisji.

⁶⁵ Art. 75e dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r., stosuje się od 1.01.2006 r.

⁶⁶ Art. 75e ust. 1 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁶⁷ Art. 75e ust. 2 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁶⁸ Art. 75e ust. 3 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁶⁹ Art. 75e ust. 4 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁷⁰ Art. 75e ust. 5 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁷¹ Art. 75e ust. 6 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁷² Art. 75e ust. 7 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁷³ Art. 75e ust. 8 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

9.⁷⁴ Właściwa dla siedziby komisji okręgowa rada adwokacka zapewnia obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji, w tym przeprowadzanie egzaminów konkursowych i egzaminów adwokackich jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

10.⁷⁵ Ze środków przekazanych w trybie, o którym mowa w ust. 9, właściwe rady pokrywają koszty przeprowadzenia egzaminów konkursowych i egzaminów adwokackich oraz wydatki związane z działalnością komisji.

11.⁷⁶ Wydatki związane z działalnością komisji, w tym z przeprowadzaniem egzaminów konkursowych i egzaminów adwokackich oraz wynagrodzenie członków komisji, pokrywane są z części budżetu państwa pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

12.⁷⁷ Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji oraz powoływania i odwoływania członków komisji,
 - 2) rodzaj dokumentów, o których mowa w art. 78a ust. 4 pkt 3-5,
 - 3) wysokość wynagrodzenia członków komisji w wymiarze nie większym niż miesięczne wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej,
 - 4) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu konkursowego i adwokackiego, w szczególności:
 - a) sposób działania komisji,
 - b) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji przez okręgowe rady adwokackie, w tym sposób i tryb przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z tą obsługą
- uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację i przebiegu egzaminu konkursowego, a także egzaminu adwokackiego oraz zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji.

Art. 75f.⁷⁸ 1.⁷⁹ Członkostwo w komisji wygasa w przypadku śmierci członka komisji.

2.⁸⁰ Minister Sprawiedliwości odwołuje członka komisji w przypadku:

⁷⁴ Art. 75e ust. 9 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁷⁵ Art. 75e ust. 10 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁷⁶ Art. 75e ust. 11 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁷⁷ Art. 75e ust. 12 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁷⁸ Art. 75f dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r., stosuje się od 1.01.2006 r.

⁷⁹ Art. 75f ust. 1 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁸⁰ Art. 75f ust. 2 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

- 1) złożenia rezygnacji,
- 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji członka komisji,
- 3) niespełnienia warunków, o których mowa w art. 75e ust. 2,
- 4) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków, z tym że odwołanie członka komisji, o którym mowa w art. 75e ust. 2 pkt 2, następuje za zgodą Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 5) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.

3.⁸¹ Minister Sprawiedliwości może odwołać członka komisji w wypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w związku z podejrzeniem o popełnienie przez niego przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.

4.⁸² Wygaśnięcie członkostwa lub odwołanie członka ze składu komisji w czasie trwania postępowania konkursowego nie wstrzymuje prac komisji.

5.⁸³ W wypadku wygaśnięcia członkostwa lub odwołania członka komisji przed upływem kadencji Minister Sprawiedliwości powołuje w terminie 7 dni nowego członka na okres do końca kadencji.

6.⁸⁴ Członek komisji powołany na pełną kadencję może być powołany ponownie tylko raz, jednak nie na kadencję przypadającą bezpośrednio po upływie kadencji, w której po raz pierwszy zasiadał w składzie komisji.

Art. 75g.⁸⁵ 1. Z prac komisji na czas przeprowadzenia egzaminu konkursowego podlega wyłączeniu członek komisji, jeżeli kandydat zakwalifikowany do egzaminu konkursowego jest:

- 1) jego małżonkiem,
- 2) osobą pozostającą z nim w stosunku:
 - a) pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia,
 - b) przysposobienia,
- 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu,
- 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku zależności służbowej.

2. Powody wyłączenia trwają pomimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

⁸¹ Art. 75f ust. 3 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁸² Art. 75f ust. 4 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁸³ Art. 75f ust. 5 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁸⁴ Art. 75f ust. 6 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁸⁵ Art. 75g dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

3. Członkowie komisji przed rozpoczęciem egzaminu konkursowego składają pisemne oświadczenia, iż nie pozostają z żadnym z kandydatów zakwalifikowanych do egzaminu konkursowego w stosunku, o którym mowa w ust. 1.

4. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego .

Art. 75h.⁸⁶ 1. Egzamin konkursowy odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji.

2. Nieobecność kandydata podczas egzaminu konkursowego, bez względu na jej przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w egzaminie konkursowym.

3. Kandydaci podczas egzaminu konkursowego nie mogą korzystać z tekstów aktów prawnych, komentarzy, orzecznictwa oraz innej pomocy, a także nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

Art. 75i.⁸⁷ 1. Egzamin konkursowy polega na rozwiązaniu testu składającego się z zestawu 250 pytań zawierających po trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa. Kandydat może wybrać tylko jedną odpowiedź. Za każdą prawidłową odpowiedź kandydat uzyskuje 1 punkt.

2. Test sprawdza komisja w składzie, który przeprowadza egzamin konkursowy.

3. Pozytywny wynik z egzaminu konkursowego otrzymuje kandydat, który uzyskał z testu co najmniej 190 punktów.

4. Z przebiegu egzaminu konkursowego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji uczestniczący w egzaminie konkursowym. Członkowie komisji mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

5. Przewodniczący komisji przesyła Ministrowi Sprawiedliwości protokół w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

Art. 75j.⁸⁸ 1. Po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego komisja ustala wynik kandydata w drodze uchwały. Komisja ogłasza wyniki egzaminu konkursowego.

2. Od uchwały komisji służy kandydatowi odwołanie dotyczące wyniku jego egzaminu do Ministra Sprawiedliwości.

3. Minister Sprawiedliwości zawiadamia okręgowe rady adwokackie o wynikach egzaminu konkursowego oraz publikuje w Biuletynie listę osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu.

Art. 76. 1.⁸⁹ Aplikacja adwokacka trwa trzy lata i sześć miesięcy, przy czym co najmniej przez okres sześciu miesięcy odbywa się w sądzie, prokuraturze, kancelarii notarialnej lub innej instytucji publicznej na podstawie skierowania okręgowej rady adwokackiej.

2.⁹⁰ Aplikantowi, który odbył aplikację adwokacką, właściwa okręgowa rada adwokacka wydaje zaświadczenie o odbyciu aplikacji adwokackiej.

3. Szkolenie aplikantów adwokackich może być organizowane wspólnie z aplikantami radcowskimi.

4. Aplikant adwokacki odbywa aplikację adwokacką pod kierunkiem patrona wyznaczonego

⁸⁶ Art. 75h dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁸⁷ Art. 75i dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁸⁸ Art. 75j dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r., ust. 2 i 3 stosuje się od 1.01.2006 r.

⁸⁹ Art. 76 ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁹⁰ Art. 76 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

przez dziekana okręgowej rady adwokackiej.

5. Zadaniem patrona jest przygotowanie aplikanta adwokackiego do wykonywania zawodu adwokata w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 76a.⁹¹ 1. Patron może zatrudniać aplikanta na podstawie stosunku pracy.

2. Pracownikowi wpisanemu na listę aplikantów adwokackich przysługuje zwolnienie od pracy w celu uczestniczenia w obowiązkowych zajęciach szkoleniowych, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Art. 76b.⁹² 1. Aplikacja adwokacka jest odpłatna.

2. Szkolenie aplikantów adwokackich pokrywane jest z opłat wnoszonych przez aplikantów do właściwej okręgowej rady adwokackiej.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia.

4. Okręgowa rada adwokacka może zwolnić aplikanta adwokackiego od ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 3, w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.

5. W wypadku podjęcia uchwały o zwolnieniu aplikanta adwokackiego od ponoszenia opłaty w całości lub w części koszty szkolenia tego aplikanta pokrywane są proporcjonalnie do wysokości zwolnienia ze środków własnych właściwej okręgowej rady adwokackiej.

Art. 77. 1. Po sześciu miesiącach aplikacji adwokackiej aplikant adwokacki może zastępować adwokata tylko przed sądem rejonowym, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami.

2. Po roku i sześciu miesiącach aplikacji adwokackiej aplikant adwokacki może także zastępować adwokata przed innymi sądami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu.

3.⁹³ *(uchylony)*

Art. 78.⁹⁴ 1.⁹⁵ *(utracił moc)*

2.⁹⁶ Do egzaminu adwokackiego może przystąpić osoba, która odbyła aplikację adwokacką i otrzymała zaświadczenie o jej odbyciu, oraz osoba, o której mowa w art. 66 ust. 1a.

3.⁹⁷ Egzamin adwokacki polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego osoby przystępującej do egzaminu adwokackiego, zwanej dalej „zdającym”, do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu adwokata, w tym wiedzy i umiejętności jej praktycznego

⁹¹ Art. 76a dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁹² Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 19.04.2006 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 529) art. 76b, rozumiany jako odnoszący się również do aplikantów adwokackich, którzy rozpoczęli odbywanie aplikacji przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), jest niezgodny z zasadą ochrony interesów w toku wynikającą z art. 2 Konstytucji. Wyrok ogłoszono 4.05.2006 r.

⁹³ Art. 77 ust. 3 uchylony ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

⁹⁴ Art. 78 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r., stosuje się od 1.01.2006 r.

⁹⁵ Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 19.04.2006 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 529) art. 78 ust. 1 jest niezgodny z art. 17 ust. 1 Konstytucji i traci moc z dniem 31.12.2006 r.

⁹⁶ Art. 78 ust. 2 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁹⁷ Art. 78 ust. 3 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

zastosowania z zakresu prawa: konstytucyjnego, karnego, postępowania karnego, karnego skarbowego, wykroczeń, cywilnego, postępowania cywilnego, gospodarczego, spółek prawa handlowego, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinnego i opiekuńczego, administracyjnego, postępowania administracyjnego, finansowego, europejskiego oraz ustroju sądów, samorządu adwokackiego i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej, a także warunków wykonywania zawodu adwokata i etyki tego zawodu.

4.⁹⁸ Egzamin adwokacki składa się z części pisemnej i ustnej. Przepisy art. 75h ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

5.⁹⁹ Egzamin adwokacki przeprowadza się raz w roku, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do dnia 31 maja. Część pisemna i ustna egzaminu rozpoczyna się równocześnie w tych samych dniach w Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis art. 75a ust. 5 stosuje się odpowiednio.

6.¹⁰⁰ (*utracił moc*)

7.¹⁰¹ Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom pytań i tematów na egzamin adwokacki, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań i tematów przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 78a.¹⁰² 1. W terminie do dnia 28 lutego każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i w Biuletynie ogłoszenie o egzaminie adwokackim, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu adwokackiego, zwanego dalej „wnioskiem”,
- 2) właściwość miejscową każdej z komisji i adres jej siedziby,
- 3) termin przeprowadzenia przez każdą z komisji części pisemnej i ustnej egzaminu adwokackiego,
- 4) wysokość opłaty egzaminacyjnej, o której mowa w art. 78b ust. 1.

2. Aplikanci adwokaccy, którzy odbyli aplikację adwokacką przeprowadzoną przez izbę adwokacką działającą na obszarze właściwości komisji, oraz osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1a, zamieszkałe na terenie właściwości komisji, mogą złożyć w siedzibie właściwej komisji wniosek.

3. Osoba, która odbyła aplikację adwokacką, dołącza do wniosku zaświadczenie o odbyciu aplikacji adwokackiej.

4. Osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1a, dołączają do wniosku odpowiednio następujące dokumenty:

⁹⁸ Art. 78 ust. 4 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

⁹⁹ Art. 78 ust. 5 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

¹⁰⁰ Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 19.04.2006 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 529) art. 78 ust. 6 jest niezgodny z art. 17 ust. 1 Konstytucji i traci moc z dniem 31.12.2006 r.

¹⁰¹ Art. 78 ust. 7 dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

¹⁰² Art. 78a dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

- 1) kwestionariusz osobowy,
- 2) życiorys,
- 3) dokument zaświadczający uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk prawnych,
- 4) dokumenty zaświadczające co najmniej 5-letni okres zatrudnienia lub wykonywania usług, o którym mowa w art. 66 ust. 1a, odpowiednio na stanowiskach:
 - a) związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa,
 - b) referendarza sądowego lub asystenta sędziego,
- 5) dokumenty zaświadczające co najmniej 5-letni okres prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 66 ust. 1a pkt 4,
- 6) oryginał dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskania tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej albo jego urzędowy odpis,
- 7) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem,
- 8) 2 zdjęcia.

5. Wniosek powinien być złożony najpóźniej w terminie 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu adwokackiego. Przepisy art. 75c ust. 4-9 stosuje się odpowiednio.

6. Okręgowa rada adwokacka, każdego roku, nie później niż do dnia 31 marca, przekazuje właściwej terytorialnie komisji listę osób, które odbyły aplikację adwokacką.

Art. 78b.¹⁰³ 1. Kandydat uiszcza opłatę egzaminacyjną za udział w egzaminie adwokackim, która stanowi dochód budżetu państwa.

2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty egzaminacyjnej - nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia - uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu adwokackiego.

Art. 78c.¹⁰⁴ Pracownikowi przysługuje prawo do płatnego urlopu, w wymiarze 30 dni kalendarzowych, na przygotowanie się do egzaminu adwokackiego oraz zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie konkursowym i adwokackim.

Art. 78d.¹⁰⁵ 1. W części pisemnej egzaminu adwokackiego zdający opracowuje cztery tematy z zakresu różnych dziedzin prawa. Opracowanie tematu następuje w postaci sporządzenia odpowiedniego pisma procesowego lub opinii na podstawie akt sądowych. W tej części egzaminu może być przedstawiony problem prawny do rozstrzygnięcia przez zdającego na podstawie opisanego przypadku (casusu) lub opracowanie decyzji administracyjnej lub aktu prawa miejscowego.

¹⁰³ Art. 78b dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

¹⁰⁴ Art. 78c dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

¹⁰⁵ Art. 78d dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

2. Podczas części pisemnej egzaminu adwokackiego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa. Zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

Art. 78e.¹⁰⁶ 1. Ocena każdego tematu z części pisemnej egzaminu adwokackiego dokonywana jest przy zastosowaniu skali od 0 do 30 punktów. Za część pisemną zdający może otrzymać nie więcej niż 120 punktów. Pozytywny wynik z części pisemnej egzaminu adwokackiego otrzymuje zdający, który uzyskał co najmniej 80 punktów.

2. Oceny tematów opracowanych przez zdającego w części pisemnej egzaminu adwokackiego dokonują niezależnie od siebie dwaj członkowie komisji. Każdy z nich wystawia na piśmie łączną ocenę zawierającą liczbę punktów wraz z uzasadnieniem i przekazuje ją niezwłocznie przewodniczącemu komisji. Liczba punktów, które otrzymuje zdający z egzaminu pisemnego, jest sumą średnich ocen wystawionych przez członków komisji za poszczególne tematy.

3. Przewodniczący komisji przechowuje dokumenty zawierające oceny wystawione przez członków komisji.

Art. 78f.¹⁰⁷ 1. Zdający, który uzyskał pozytywną ocenę z części pisemnej egzaminu adwokackiego, przystępuje do części ustnej egzaminu. Przepis art. 75h ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2. Zdający w części ustnej egzaminu adwokackiego odpowiada na wybrany przez siebie losowo zestaw składający się z 19 pytań.

3. Odpowiedzi zdającego na pytania oceniane są oddzielnie przez każdego z członków komisji przy zastosowaniu skali od 0 do 4 punktów, a zdający nie może uzyskać więcej niż 4 punkty. Za część ustną egzaminu adwokackiego zdający może otrzymać łącznie nie więcej niż 76 punktów.

4. Członkowie komisji przekazują niezwłocznie przewodniczącemu komisji pisemnie sporządzone oceny odpowiedzi, o których mowa w ust. 3. Przepis art. 78e ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Komisja ustala liczbę punktów uzyskaną przez poszczególnych zdających w trakcie etapu ustnego egzaminu adwokackiego, która jest średnią arytmetyczną liczby punktów przyznanych przez każdego z członków komisji danemu zdającemu.

Art. 78g.¹⁰⁸ Pozytywny wynik z egzaminu adwokackiego otrzymuje zdający, który uzyskał łącznie za część pisemną i ustną egzaminu co najmniej 130 punktów.

Art. 78h.¹⁰⁹ 1. Z przebiegu egzaminu adwokackiego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji uczestniczący w egzaminie adwokackim. Członkowie komisji mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

2. Przewodniczący komisji przesyła Ministrowi Sprawiedliwości protokół w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

Art. 78i.¹¹⁰ 1. Po przeprowadzeniu egzaminu adwokackiego komisja ustala wynik zdającego w drodze uchwały. Komisja ogłasza wyniki egzaminu adwokackiego.

¹⁰⁶ Art. 78e dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

¹⁰⁷ Art. 78f dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

¹⁰⁸ Art. 78g dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

¹⁰⁹ Art. 78h dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

¹¹⁰ Art. 78i dodany ustawą z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.

2.¹¹¹ (*utracił moc*)

3.¹¹² (*utracił moc*)

4. Uchwała komisji o pozytywnym wyniku z egzaminu adwokackiego stanowi podstawę do wydania uchwały o wpisie na listę adwokatów.

Art. 79. 1.¹¹³ Okręgowa rada adwokacka skreśla aplikanta adwokackiego z listy w wypadku:

- 1) okoliczności wymienionych w art. 72 ust. 1 i art. 74,
- 2) niezakończenia przez niego, bez usprawiedliwionej przyczyny, aplikacji adwokackiej w terminie, o którym mowa w art. 76 ust. 1.

2. Okręgowa rada adwokacka może skreślić aplikanta adwokackiego z listy aplikantów adwokackich w okresie pierwszych dwóch lat aplikacji, jeżeli stwierdzi jego nieprzydatność do wykonywania zawodu adwokata.

3.¹¹⁴ Do skreślenia aplikanta adwokackiego z listy aplikantów stosuje się odpowiednio przepisy art. 68 ust. 5-7.

Dział VIII. Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 80.¹¹⁵ Adwokaci i aplikanci adwokaccy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godności zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych, a adwokaci również za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 8a ust. 1, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 8b.

Art. 81. 1. Kary dyscyplinarne są następujące:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) kara pieniężna,
- 4) zawieszenie w czynnościach zawodowych na czas od trzech miesięcy do pięciu lat,
- 5) (*skreślony*)
- 6) wydalenie z adwokatury.

2. Obok kary nagany i kary pieniężnej można orzec dodatkowo zakaz wykonywania

¹¹¹ Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 19.04.2006 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 529) art. 78i ust. 2 jest niezgodny z art. 17 ust. 1 Konstytucji i traci moc z dniem 31.12.2006 r.

¹¹² Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 19.04.2006 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 529) art. 78i ust. 3 jest niezgodny z art. 17 ust. 1 Konstytucji i traci moc z dniem 31.12.2006 r.

¹¹³ Art. 79 ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

¹¹⁴ Art. 79 ust. 3 w brzmieniu ustawy z dnia 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1361), która wchodzi w życie 10.09.2005 r.

¹¹⁵ Art. 80 w brzmieniu ustawy z dnia 30.07.2004 r. (Dz.U. Nr 202, poz. 2067), która wchodzi w życie 1.10.2004 r.

patronatu na czas od roku do pięciu lat.

3. Obok kary zawieszenia w czynnościach zawodowych orzeka się dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od lat dwóch do lat dziesięciu.

4. Kara nagany oraz kara pieniężna pociąga za sobą utratę biernego prawa wyborczego do organu samorządu adwokackiego na czas trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

5. Kara zawieszenia w czynnościach zawodowych pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organu samorządu adwokackiego na czas sześciu lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

6.¹¹⁶ Sąd dyscyplinarny może orzec podanie treści orzeczenia do publicznej wiadomości środowiska adwokackiego poprzez jego opublikowanie w czasopiśmie, którego wydawcą jest organ adwokatury.

Art. 82. 1. Karę pieniężną wymierza się w granicach od pięciokrotnej do pięćdziesięciokrotnej podstawowej składki izbowej. Wpływy z kar pieniężnych okręgowa rada adwokacka przekazuje na cele adwokatury.

2. Kara wydalenia z adwokatury pociąga za sobą skreślenie z listy adwokatów bez prawa ubiegania się o ponowny wpis.

Art. 83. 1. W stosunku do aplikantów adwokackich nie orzeka się kary pieniężnej.

2. Przepisy o zawieszeniu adwokatów w czynnościach zawodowych stosuje się odpowiednio do aplikantów adwokackich, przy czym czasu trwania zawieszenia nie zalicza się do okresu obowiązkowej aplikacji adwokackiej.

3.¹¹⁷ Kara wydalenia z adwokatury w stosunku do aplikantów adwokackich pociąga za sobą skreślenie z listy aplikantów bez prawa ubiegania się o ponowny wpis na listę aplikantów adwokackich lub o wpis na listę adwokatów przez okres 10 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia o karze wydalenia z adwokatury.

Art. 84. 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych, sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną.

2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:

- 1) w razie orzeczenia kary upomnienia i nagany wymierza się łączną karę nagany,
- 2) kary upomnienia i nagany nie podlegają łączeniu z karą pieniężną,
- 3) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych,
- 4) kara zawieszenia w czynnościach zawodowych nie podlega łączeniu z karami upomnienia, nagany i karą pieniężną,
- 5) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze wydalenia z adwokatury wymierza się karę łączną wydalenia z adwokatury, a w wypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 3.

3. Zasady przewidziane w ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie wydania orzeczenia łącznego.

¹¹⁶ Art. 81 ust. 6 dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹¹⁷ Art. 83 ust. 3 dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

Art. 85. 1. Dziekan rady adwokackiej może wymierzyć członkowi izby karę upomnienia.

2. Od kary upomnienia wymierzonej w trybie przewidzianym w ust. 1 służy odwołanie do sądu dyscyplinarnego, który orzeka w tych sprawach jako druga i ostatnia instancja.

Art. 86. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego o ten sam czyn, może być jednak zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 87. 1. ¹¹⁸ (*uchylony*)

2. W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego, postanowienie o jego umorzeniu traci moc, a postępowanie toczy się nadal, jeżeli żąda tego - w terminie dwumiesięcznym od dnia zgonu obwinionego - jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.

Art. 88. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata, a w wypadkach przewidzianych w art. 8 ust. 2 - sześć miesięcy.

2. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie karne.

3. Przedawnienie dyscyplinarne przerywa każda czynność organu powołanego do ścigania przewinienia.

4. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu popełnienia upłynęło pięć lat, a w wypadku przewidzianym w art. 8 ust. 2 - dwa lata.

Art. 88a. ¹¹⁹ Od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne odwołanie przysługuje stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia albo postanowienia, wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i trybie wniesienia odwołania.

Art. 89. 1. Sąd dyscyplinarny jest w zakresie orzekania niezawisły.

2. Sąd dyscyplinarny rozstrzyga samodzielnie nasuwające się zagadnienia prawne i orzeka na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

Art. 90. ¹²⁰ 1. Sąd dyscyplinarny wszczyna postępowanie na wniosek uprawnionego oskarżyciela.

2. ¹²¹ Minister Sprawiedliwości może polecić wszczęcie dochodzenia albo postępowania przed sądem dyscyplinarnym przeciwko adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu.

2a. (*wchodzi od 2007-06-20*)

3. Jeżeli adwokat świadczy w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym pomoc prawną na podstawie obowiązujących tam

¹¹⁸ Art. 87 ust. 1 uchylony ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹¹⁹ Art. 88a dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹²⁰ Art. 90 ust. 3 dodany ustawą z dnia 5.07.2002 r. (Dz.U. Nr 126, poz. 1069), która wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

¹²¹ Art. 90 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

przepisów o świadczeniu pomocy prawnej przez prawników z Unii Europejskiej, sąd dyscyplinarny, który wszczął postępowanie dyscyplinarne, niezwłocznie zawiadamia o tym właściwy organ w tym państwie, przesyłając temu organowi odpis wniosku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 91.¹²² 1. W sprawach dyscyplinarnych orzekają:

- 1) sąd dyscyplinarny izby adwokackiej,
- 2) Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

2. Sąd dyscyplinarny izby adwokackiej rozpoznaje wszystkie sprawy jako sąd pierwszej instancji, z wyjątkiem spraw określonych w ust. 3 pkt 2 oraz w art. 85 ust. 2.

3. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje:

- 1) jako sąd drugiej instancji sprawy rozpoznawane w pierwszej instancji przez sądy dyscyplinarne izb adwokackich,
- 2) jako sąd pierwszej instancji sprawy dyscyplinarne członków Naczelnej Rady Adwokackiej i okręgowych rad adwokackich,
- 3) inne sprawy przewidziane przepisami ustawy.

4. Sąd orzeka w składzie trzyosobowym. Odwołania od orzeczeń wydanych w trybie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, rozpoznaje ten sam sąd w innym, pięcioosobowym składzie.

5. Orzeczenie z uzasadnieniem wydane przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji doręcza się stronom, Ministrowi Sprawiedliwości oraz Naczelnej Radzie Adwokackiej.

Art. 91a. 1. Od orzeczenia wydanego przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji przysługuje stronom, Ministrowi Sprawiedliwości, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej kasacja do Sądu Najwyższego.

2. Orzeczenie, od którego służy kasacja podmiotom wymienionym w ust. 1, nie podlega wykonaniu do czasu wniesienia kasacji lub bezskutecznego upływu terminu do jej wniesienia.

Art. 91b. Kasacja może być wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa, jak również rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej.

Art. 91c. Kasację wnosi się do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Art. 91d. 1. Od kasacji, o której mowa w art. 91a ust. 1, nie uiszcza się opłaty sądowej.

2. Orzeczenie, od którego wniesiono kasację, nie podlega wykonaniu do czasu rozpoznania kasacji.

3. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację na rozprawie w składzie trzech sędziów.

Art. 91e.¹²³ (*uchylony*)

¹²² Art. 91 w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹²³ Art. 91e uchylony ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

Art. 92. 1. Właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd dyscyplinarny izby adwokackiej, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

2. Jeżeli przewinienie objęte jedną sprawą popełniło dwóch lub więcej obwinionych wpisanych na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich w różnych izbach, właściwy jest sąd dyscyplinarny, w którego okręgu popełniono przewinienie, a jeżeli miejsca tego ustalić nie można - sąd dyscyplinarny izby, w której wszczęto najpierw postępowanie dyscyplinarne.

3. Spory o właściwość miejscową, jeżeli ustalenie właściwości zgodnie z ust. 2 jest niemożliwe, rozstrzyga Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

4. W razie gdy sąd właściwy nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności albo gdy wymagają tego względy celowości, Wyższy Sąd Dyscyplinarny wyznaczy inny sąd dyscyplinarny do rozpoznania sprawy.

Art. 93. 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są oskarżyciel, obwiniony i pokrzywdzony.

2. Oskarżycielem w postępowaniu jest rzecznik dyscyplinarny.

3. Obwinionym jest adwokat lub aplikant adwokacki, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.

4. Pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone postępowaniem adwokata lub aplikanta adwokackiego określonym w art. 80.

Art. 93a.¹²⁴ Rzecznik dyscyplinarny doręcza Ministrowi Sprawiedliwości odpisy postanowień o wszczęciu dochodzenia oraz informuje Ministra Sprawiedliwości o wniesieniu do sądu dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego lub o skierowaniu wniosku o ukaranie do dziekana okręgowej rady adwokackiej.

Art. 94.¹²⁵ Obwiniony ma prawo do ustanowienia obrońcy, którym może być wyłącznie adwokat.

Art. 95. 1. Sąd dyscyplinarny orzeka na rozprawie lub na posiedzeniu.

2. Rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego zapadają w formie orzeczeń lub postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 95a.¹²⁶ Rozprawa przed sądem dyscyplinarnym jest jawna, chyba że jawność rozprawy zagraża ujawnieniu tajemnicy adwokackiej albo zachodzą inne wymagane przepisami prawa przyczyny wyłączenia jawności.

Art. 95b. Ministrowi Sprawiedliwości oraz osobom przez niego upoważnionym przysługuje w każdym stadium postępowania prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego, jak również prawo żądania prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych wraz z aktami sprawy.

Art. 95c.¹²⁷ Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

¹²⁴ Art. 93a dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹²⁵ Art. 94 w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹²⁶ Art. 95a w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹²⁷ Art. 95c w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

- 1) dochodzenie, z zastrzeżeniem art. 90 ust. 2,
- 2) postępowanie przed sądem dyscyplinarnym,
- 3) postępowanie wykonawcze.

Art. 95d. Sąd dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny może umorzyć postępowanie dyscyplinarne w wypadkach mniejszej wagi.

Art. 95e. 1.¹²⁸ (*uchylony*)

2. Karę za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, za odmowę zeznań lub przyrzeczenia, nakłada na świadka lub biegłego - na wniosek sądu dyscyplinarnego lub rzecznika dyscyplinarnego - sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego. Świadek lub biegły nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia.

3. Przymusowe sprowadzenie świadka zarządcza - na wniosek sądu dyscyplinarnego lub rzecznika dyscyplinarnego - właściwy sąd rejonowy.

Art. 95f. ¹²⁹ (*uchylony*)

Art. 95g. Cofnięcie odwołania przed rozpoczęciem sprawy odwoławczej wiąże Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

Art. 95h. 1. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje sprawę w granicach odwołania, bierze jednak z urzędu pod rozwagę naruszenie prawa materialnego oraz rażące naruszenie przepisów o postępowaniu.

2. Orzeczenie podlega zmianie na korzyść obwinionego lub uchyleniu niezależnie od granic odwołania, jeżeli jest ono oczywiście niesprawiedliwe.

Art. 95i. Wyższy Sąd Dyscyplinarny może orzec na niekorzyść obwinionego tylko wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środek odwoławczy.

Art. 95j. 1. Adwokat lub aplikant adwokacki, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy. Postanowienie o tym zawieszeniu wydaje sąd dyscyplinarny z urzędu bądź na wniosek stron.

1a.¹³⁰ Sąd dyscyplinarny orzeka o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych adwokata lub aplikanta adwokackiego, w stosunku do którego w prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu karnym zastosowano tymczasowe aresztowanie, w terminie 14 dni od daty powzięcia wiadomości o tymczasowym aresztowaniu. Jeżeli w stosunku do tymczasowo aresztowanego adwokata lub aplikanta adwokackiego nie wszczęto w chwili orzekania o tymczasowym aresztowaniu postępowania dyscyplinarnego albo brak jest wniosku o tymczasowe zawieszenie, sąd dyscyplinarny ogranicza tymczasowe zawieszenie do czasu trwania tymczasowego aresztowania.

¹²⁸ Art. 95e ust. 1 uchylony ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹²⁹ Art. 95f uchylony ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹³⁰ Art. 95j ust. 1a dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

2. Postanowienie sądu dyscyplinarnego o tymczasowym zawieszeniu jest natychmiast wykonalne. Jeżeli okres tymczasowego zawieszenia trwa więcej niż trzy miesiące, Wyższy Sąd Dyscyplinarny bada z urzędu zasadność zawieszenia.

Art. 95k. *(skreślony)*

Art. 95l. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego stanowią wszelkie wydatki poniesione w związku z tym postępowaniem.

2. Koszty postępowania ponosi obwiniony w razie skazania, a w pozostałych wypadkach izba adwokacka.

Art. 95l.¹³¹ 1. Sąd dyscyplinarny przesyła odpis prawomocnego orzeczenia właściwej radzie adwokackiej - do wykonania, a Ministrowi Sprawiedliwości i Naczelnej Radzie Adwokackiej - do wiadomości.

2. Odpis prawomocnego orzeczenia o ukaraniu dyscyplinarnym i tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych dołącza się do akt osobowych.

3. O tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych oraz o karze dyscyplinarnej zawieszenia w czynnościach zawodowych i wydalenia z adwokatury zawiadamia się:

1) sądy,

2) prokuratury,

3) właściwe ze względu na charakter prowadzonych przez danego adwokata spraw organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego - w okręgu izby adwokackiej, w której adwokat albo aplikant adwokacki jest wpisany na listę, a w sprawie adwokata wykonującego zawód radcy prawnego - radę okręgową izby radców prawnych.

4. Usunięcie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym następuje z urzędu po upływie:

1) trzech lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego orzekającego karę upomnienia, karę nagany lub karę pieniężną,

2) pięciu lat od odbycia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych, jeżeli adwokat lub aplikant adwokacki nie zostanie w tym czasie ukarany lub nie zostanie wszczęte przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne.

5. Nie usuwa się wzmianki o karze wydalenia adwokata oraz aplikanta z adwokatury.

6. Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej dziekan okręgowej rady adwokackiej zarządza wykreślenie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym oraz usunięcie z akt osobowych dokumentów dotyczących ukarania.

Art. 95m.¹³² *(uchylony)*

Art. 95n.¹³³ W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

¹³¹ Art. 95l w brzmieniu ustawy z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹³² Art. 95m uchylony ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

¹³³ Art. 95n dodany ustawą z dnia 29.03.2007 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 540), która wchodzi w życie 9.06.2007 r.

Dział IX. Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 96.¹³⁴ *(pominięty)*

Art. 97. 1. Adwokaci i aplikanci adwokaccy, wpisani na listę w dniu wejścia w życie ustawy, są adwokatami i aplikantami w rozumieniu prawa o adwokaturze.

2. *(pominięty)*

Art. 98. *(skreślony)*

Art. 99. 1. Wymagań odbycia aplikacji adwokackiej nie stosuje się do osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych zajmowały przez okres pięciu lat stanowisko radcy prawnego w pełnym wymiarze zatrudnienia.

2. Naczelna Rada Adwokacka w porozumieniu z samorządem radcowskim określa w regulaminie zasady i tryb składania uzupełniającego egzaminu adwokackiego przez osoby wymienione w ust. 1.

Art. 100. *(pominięty)*

Art. 101. 1. Traci moc ustawa z dnia 19 grudnia 1963 r. o ustroju adwokatury (Dz.U. Nr 57, poz. 309 i z 1967 r. Nr 13, poz. 55).

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy wymienionej w ust. 1 w zakresie, w jakim nie są sprzeczne z niniejszą ustawą, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 102. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1982 r.

¹³⁴ Zamieszczony w obwieszczeniu.